

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שעו ♦ שנה ח ♦ אבות ד

שב"ק קרח ♦ ר"ח תמוז תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירים בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן, ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמישים ומאתיים נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם.

והנה הפסוקים האלו בפרשה זו מוקשים מאוד להבין, ומכל מקום כתב רש"י שפרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא, ופירש שמה שאמר הפסוק ויקח קרח הכוונה שלקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעובר על הכהונה חזה שתירגם אנקלוס ואתפלג כלומר שנחלק קרח משאר העדה להחזיק במחלוקת, ועוד פירש רש"י ויקח קרח שמשך את ראשי הסנהדראות שבישראל בדברים וכמו שנאמר קח את אהרן, וכתוב קחו עמכם דברים.

והקשה האור החיים הק' שהכתוב הזכיר את קרח החולק, ולא כתב מי הוא הנחלק כלומר שעל מי חלק קרח, וגם על דברי התרגום אנקלוס שתירגם את מה שכתוב ויקח, כלומר שאתפליג זה רק תרגום של הכוונה של מילת ויקח, אבל אין זה ממש פירוש הפשוט על "ויקח" ולכן כתב האור החיים הק' שהגם שדבריהם אמת, מכל מקום יש לאלוה' מילין לדייק תבת ויקח על נכון.

וגם כתב להעיר למה יזכיר ה' זכרון הצדיקים כמו יצהר קרח לוי במעשה הזה של קרח שהו מעשה בלתי הגון, ומה צורך יש בדבר ומביא את מאמר חז"ל שיעקב התפלל על עצמו שלא יזכר שמו במעשה הזה, ומשמע שהיה צריך כן להזכר, אלא שהתפלל על עצמו שלא יזכר, וכתב שמתפלא גם על אותם שכן הזכיר הכתוב.

וגם הקשה מה הכוונה באומרו "ודתן ואבירים" שאם הכוונה שגם הם חלקו עצמם היה לו לומר ויקחו קרח וגו' ודתן ואבירים, ואם הכוונה שקרח לקח אותם היה לו לומר ויקח קרח את דתן ואבירים, ועוד הקשה כמה דיוקים בפסוק. ולכן פירש האור החיים הק' שהכתוב בא להודיע היסוד של המחלוקת הזה, שמנין עלה על דעת קרח לחלוק על משה שהוא נביא נאמן וצדקו נבואתו, וקרח חכם גדול היה ואיך עשה כזאת, ולזה בא הכתוב לומר הטעמים שלקח קרח לריב, בראשונה שהוא "בן יצהר" שהוא גדול משני האחים הבאים אחריו ומה שאמר "בן קהת" לומר שהוא המעולה שבבני לוי שהיו נושאים את הקודש הקדשים, וקרח היה מנושאי הארון. ומה שאמר הפסוק "בן לוי" לומר שהוא השבט המעולה מכל ישראל, וגם בענפי קהת הוא במדרגה ראשונה לשני האחים הבאים אחריו שהם חברון ועזאל, ומה שאמר דתן ואבירים הכוונה בזה שגם אותם לקח קרח, כדי לערער גם מכוחם שהם גדולי שבט ראובן הבכור ליעקב, ובאמצעות זה החשיבו עצמם ולכן "ויקמו לפני משה" פירוש קימה ומעלה להיות בהשוואה עם משה, דהיינו קרח ודתן ואבירים שיהיה כוחם כמשה, ואף שכתוב ואנשים מבני ישראל וגו' ואף שלא באו לגדר הזה להיות קימה לפני משה, מ"מ הם נקלהו להחזיק דברי קרח ועדתו.

ועוד הוסיף האוה"ח הק' להאיר באור התורה וכתב כמה גרגרים מסתרי תורה, ונביא כאן בקיצור מדבריו הק', שיש ענפי הקדושה אשר סידרם השם יתברך וחקק בתורה ביד משה עבדו, וכל המחליף סדר מסדרו, הנה הוא עוקר הענף ההוא ועושה אותו רע, כי יסתלק ממנו כוח המקדש אותו, וגם הענף שנפגם קדושתו יהפך לרעה רח"ל.

דברות קודש מרוך רבינו עטר"ר שליט"א

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (במדבר טז, א). מהו "ויקח"?

אמר ריש לקיש: שלקח מקח רע לעצמו. (סנהדרין קט, ד).
מזה לומדים שאין לוקחים לבד, אלא כל הנהגה ועליה לגדולה, עובר אלא על ידי רב לתלמיד, ומאב לבן, או ע"י צדיק המסמיכו להנהגה לפי רצון השם.

לכן הזכיר את הייחוס שלו, שזה גם מה שהטעה אותו, שיש לו גם יחוס חכות אבות, ע"כ גם לו מגיע, כפי שמבאר האור החיים הק' שהתורה מזכירה את הצדיקים יצהר, קהת ולוי, כדי להדגיש שבמחלוקת על משה סמך קורח על ייחוסו, כמו שסמך גם על 'אנשי השם' שחברו אליו.

ולכאורה מה הבעיה אם כך שקרח היה לו שאיפות ורצה להיות כהן גדול ולכפר על בני ישראל. וכן אנשי עדת קורח ביקשו כהונה גדולה מתוך הכרה בגודל מעלתה. על כך השיב להם משה, שכוונתם ושאיפתם אכן רצויה היא, ולא עוד אלא שגם הוא שותף לרצון הזה, אבל בפועל אין לנו אלא כהן גדול אחד וחלילה מלחלוק עליו.

רב לכם פי כל העדה כלם קדשים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על קהל יהוה? אפ"ל שהמחלוקת של קרח, נבעה דווקא מענווה פסולה, כמרומוז בדברי רש"י 'מה' ראה לשטות זו 'מה' לשון ענוה מלשון 'ונחננו מה' זה 'עינו הטעתו', שהוא ראה בעין שלו את 'מה' ענווה פסולה, וראה זאת כשיטה אני אכן כלום ואין ואפס, אבל גם האחרים הם כלום ואפס, זה שאמר כולם קדושים, וכשם שבקדשים הוא מוקטר כולו לד', כן צריכים לעבוד את השי"ת בלתי לד', לא כבוד ולא שררה על כן אמר מדוע תתנשאו, למה לכם נשיאות הנהגה וכהונה, למה לא תהיו כמוני, ללא שום תפקיד.

ולכאורה נשאל הרי על משה מעידה התורה שהיה "עניו מכל האדם" (במדבר יב, ג), אלא מפרשים שמה אכן ידע את ערך עצמו שהוא מנהיג ישראל ובעל כישורים וכוחות מיוחדים, אלא היה עניו באומרו אילו הרבשע"ה, היה נותן את ההנהגה והכוחות והכשרונות האלו למישהוא אחר, הוא היה עושה את זה יותר טוב ממנו ע"כ אומרת התורה עניו מ-כ-ל האדם.

מזה נלמד שאכן האדם צריך להכיר את ערך עצמו, כי אם יחשוב שהוא כלום, הוא אכן יהיה כלום, אלא האדם צריך להכיר ביכולות שלו, ולדעת שהכל מתנה מאיתו יתברך, ולכן אין לו במה להתגאות ולריב לשם זה, ואם זה זה מגיע לו, זה יגיע, ואם לו אז לא.

מובא במשנה אבות כל מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים. וְשֵׁאִינָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, אִין סוּפָה לְהִתְקַיֵּם. **אִיזוּ הִיא מַחְלֹקֶת שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם, זוּ מַחְלֹקֶת הַלֵּל וְשְׁמַיִ. וְשֵׁאִינָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, זוּ מַחְלֹקֶת קֶרַח וְכָל עֵדְתוֹ:** ושואלים מדוע אמרה המשנה מחלוקת קרח וכל עדתו ולא מחלוקת קרח ומשה כפי שאמרה על הלל ושמאי אלא בא לומר לנו שמה לא חלק על קרח, על שהוא חלק עליו וכן קרח וכל עדתו היו חלוקים ביניהם כמעט על דבר אלא שהם התאחדו למטרה אחת של מחלוקת על מנהיג ישראל וצדיק הדור, כל אחד מסיבותיו הוא, ע"כ אמר קרח וכל עדתו מה שאין כן שמאי והלל.

כן נשאל הרי המחלוקת היה בין בית שמאי ובית הלל וכאן לא נקט אלא הלל ושמאי, ומפרשים שהיות שהלל ושמאי היו אכן חלוקים לאמיתיה של תורה, וכל כולם היו לשם שמים, אבל לתלמידיהם כבר היו גם נגיעות אישיות ושיקולים שונים שנתוספו להם שלא היו בדיוק לשם שמים גרידא.

מתוך ספר "שפת הים" שבעריכה

והנה כשברא ה' את האדם בוראו בנטע שבו כלולים כל ענפי הקדושה, וכשחטא אדם הראשון נפגם כל הנשמות שהיו תלויים בו, עד שבא אברהם אבינו שבאמצעות העשר נסיונות נתלבן והפסולת יצאה בישמעאל ויצתה נשמת יצחק ונתלבנה בעקידה ונתברר הפסולת בעשוי, ויצתה נשמת יעקב שהיה בלא פסולת כאדם הראשון קודם החטא, נמצא שהאילן הק' הוא יעקב ויצאו ממנו י"ב ענפים, ואחד מהם הוא לוי, ויצא ממנו שלשה ענפים שהם גרשון, קהת, ומררי ומקהת יצא ארבעה ענפים שהם עמרם יצחק חברון ועוזיאל וקרח היה בן יצחק.

והנה קרח בא להחליף ענפי הקדושה ולהיפך הכהונה ממקומה, ואז נפגמו ענפי הקדושה שבשורש נשמתו, והתחיל הפגם מקרח שנפגם ענפו, וגם ענפו של יצחק אבינו נפגם וגם ענף של קהת נהפך לרעה, וגרם עד, שגם שורש הענף הראשון שיצא מיעקב שהוא השורש הראשון של קרח, דהיינו לוי גם כן נפגם, ועשתה השורש שנפגם נקמה בקורח ללוותו לגיהנום.

אבל השורש של יעקב אם נפגם גם כן לא נודע ויש מחלוקת בגמרא אם לקרח יש לו עולם הבא, זה תלוי אם גם שורש יעקב נפגם ונמק, והנה ברש"י כתב שמה שלא הזכיר הפסוק בן יעקב, הוא משום שביקש יעקב רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, והוא מובא בגמרא (סנהדרין קט) וכתב האור החיים הק' שה' עשה נחת רוח ליעקב משום שהתפלל, ולכן יש לקורח חלק לעולם הבא, זה היתה תפילתו של יעקב שלא יגיע משום שהתפלל, ולכן יש לקרח חלק לעולם הבא, זה היתה תפילתו של יעקב שלא יגיע כח החטא עד עיקר השורש שביעקב ולא ינתק חבל הכסף מעיקרו ויש תקוה לאחריתם.

והוא מאמר התנא שם הגמרא שאמר שעליהם אמר הכתוב (שמואל א, ב) מוריד שאול ויעל שנתכוון לומר, שעל עדת קרח הכתוב מדבר, ולזה אמר ויעל פירוש שכבר העלה אותם ה' קודם שהורידם שהרי קדמה תפילת יעקב לירידתם לשאול ומאז נכתבו הם בספר העליה ע"כ.

וכעת נביא לפרש ענין שהזכר ברש"י והיא ממדרש תנחומא (רש"י כתב שפרשה זו יפה נדרשת בו) דאיתא שם שאמר קורח למשה טלית שכולה תכלת מה היא, שיהא פטורה מן ציצית, אמר ליה משה שהיא חייבת בציצית, א"ל קרח אם טלית שכולה תכלת אינה פוטרת עצמה ואיך ארבע חוטין פוטר אותה, ועוד הקשה קרח בית מלא ספרים מהו שתהא פטורה מן המזוזה, א"ל משה שהיא חייבת במזוזה, א"ל קרח כל התורה כולה אינה פוטרת את הבית ושתי פרשיות שבמזוזה כן פוטרת את הבית, ולכן א"ל קרח שדברים האלו לא נצטוו עליהם וכו' וה"ד ויקח קרח ע"כ.

והנה קשה על ענין זה מה הקשה קרח מציצית ומזוזה, והרי במצות האלו הטעם פשוט, שהרי מצוות האלו הם לזכור ע"י בהשם יתברך וכדכתיב וראיתם חזרתם את מצות, וכן במזוזה בפתח גם כן הוא לזכור על ידה בכל צאתו ובואו בה' ובאדנותו וביראתו ואהבתו ית"ש, ולפי זה ראוי הוא שיהיו דבר שאין בו שום תשמיש וצורך אחר שאם יהיו לשום צורך אחר אין מינכר שהם לזיכרון, משא"כ כשהן דבר וצורך אחר שאם יהיו לשום צורך אחר אין מינכר שהן לזיכרון, משא"כ כשהן דבר מיוחד רק בשבי זה הזכרון אז מינכר תמיד לכל שהן בשביל הזכרון, ולקרח היה לו להקשות למשה מהרבה חוקים שבתורה שעל פי השכל האנושי הם מוקשים שאין אדם מבין בהם הטעם שבדבר.

ועתה נבוא לתרץ מה שכ' בזה בהקדמה לספר ארך אפיים (מהרה"ג ר' אברהם יעלין זצ"ל מק"ק ווענגראב) אחרי שהביא מה שנודע ומפורסם בספרים הק' ממעלת קרח, שהיה אדם גדול בתורה וחכמה וצדקות ורוה"ק, שהרי היה מנושאי הארון, וחז"ל אמרו עליו שפיקח היה ורק שעינו הטעתו, ובכתבי האר"זל איתא שס"ת של צד"ק כתמ"ר יפ"ח הוא קרח, ואם כן קשה מאין בא לו לאדם כזה שיתפס במידות אלו שהם גאוה וכעס ומחלוקת ולעשות פרצה בישראל, אלא שהיה בדעת קרח שחכם גדול כמוהו אין צריך לתלות חוט אחד של תכלת בטלית שכולה תכלת וגם אין צריך לקבוע מזוזה אצל הבית שהוא מלא ספרים, שכל ענין הציצית והמזוזה הוא אך ורק לזכור על ידן את מצות השם יתברך ויראתו ואהבתו וכמ"ש הרמב"ן בפירושו על התורה, ולכן אין עליו חיוב לעשות זכרון בפרטיות ודי לו שהטלית הוא כולו תכלת שהבית מלא ספרים בכדי שיזכור את מצוות התורה, אבל משה רבינו אמר לו שאף טלית שהוא כולה תכלת חייבת בציצית וכן בית שהוא מלא ספרים חייבת במזוזה, כי אע"פ שהוא בעל מוח גדול וחכם ולמדן גדול, מ"מ לא

ירגיש כל כך בזכרונו תמיד ענין זה רק ההכרח לזה לעשות לאות ולסימן דבר פרטי שלא יהיה בו שום צורך אחר, אלא רק יהיה זה מיוחד תמיד לסימן ולזכרון להזכיר ענינים האלו, אבל אצל קרח לא נתקבל אצלו סברא זו כי הוא אמר שאין לו צורך לזה רק שהוא יזכור זה מתוך הכלל, וכן המשיך קרח את הר"ן אנשים שגם הם היו חכמים וגדולים וראשי סנהדראות לזה הסברא, והם גם כן נתעטפו הטליתות שכולן תכלת.

והנה חז"ל אמרו ב' ענינים אלו מתכלת ומזוזה, אבל הוא הדין על כל המצות הבאים לחזק את הזכרון, ולעורר הנפש ליראת ה' ולתיקון המידות וכן להתבונן בהבלות העולם הזה ושפלות האדם, וכן לקבוע זמן בכל יום ויום על ישוב הדעת להתבונן על מצבו בעבודת ה' ולעורר עצמו בדברי מוסר ותיקון המידות, והיה דעתו של קרח שאין הוא צריך לזה, מכיון שבגדל חכמתו ועוצם זכרונו על ידי שהוא עוסק בתורה יזכור מזה בכל פרט ופרט, אבל האמת הזה הוא ודאי כדעת משה וכמו שקיבל מפי ה' יתברך שאף חכם גדול בהשקפתו על הכלל לא יזכור היטב את הפרט ויש הכרח בעבודה פרטיות, ולכן בשביל זה שקרח עמד על דעתו והוא באמת נכשל בכל זה שלא תיקן המידות ובה לגאוה וכעס ומחלוקת עם משה רבינו עכ"ל.

ולסיום נביא דברי סיכום בדבר מחלוקת קרח מספר הק' דברי יואל אחרי שהביא את דברי האר"ז"ל שקרח ראה שברוה"ק האמת שכן יהיה לעתיד שהוא יהיה הכהן הגדול, אלא שאכל קרח פגה שטעה וחשב שיהיה תיקון השלם מיד, ולכן מגיע הכהונה אליו אבל אז בדור המדבר אף שהיו נשמות גדולות דור דעה מכל מקום לפי שנכשלו בחטא העגל ומרגלים, ובמחלוקת של קרח לא היה רוח התורה בשלימות, ועל כן לא זכו שיהיה תיקון השלם מיד ביניהם, זה היתה טעותו של קרח, שלא הגיד שאי אפשר שתהיה הגדולה ועולם התיקון כי אם ע"י שלימות כח התורה, משא"כ לעתיד לבוא אף שכח התורה מתמעט והולך מדור דור, מ"מ גם מעט כוח התורה חשוב אז לפני הקב"ה ויזכו ישראל לגאולה השלימה, ולכן נמצאו שהיו ג' כיתות חלוקות בדבר. מחלוקת זו שהיינו משה רבינו ע"ה והעומדים בשיטתו שהיה שיתם ברורה וכולו אמת ואף שהשיג משה רבינו ע"ה גם כן שלעתידי יהיה קרח הכהן הגדול, אבל באותה שעה לא היו ישראל ראויים שיהיה התיקון השלם מיד ולכן מגיע הכהונה לאהרן.

והכת השנייה של קרח אף שרצה להשיג האמת, אבל טעה וחשב להקדים הגאולה השלימה ועולם התיקון, ועוד פיתה כת השלישית שהם כת דתן ואבירם שלא רצו רק מחלוקת ולא כווננו ברצונם אפילו נדנדו של אמת, ולכן איתא בגמרא (ב"ב עג) שבלועי קרח אמרו "משה אמת ותורתו אמת" שהאמת הוא עם משה רבינו שצריך להיות כח התורה בשלימות, חולת זה אי אפשר שיהיה עולם התיקון, ובלועי קרח לא אמרו שאנו הם הבדאים מפני שהם מכת הב' של קרח שהוא רק טעה בדמיונו ולא היה בכלל הבדאין, ורק הכת השלישית של דתן ואבירם ועליהם הם אמרו בלשון "והם בדאין" שחברי הכת של דתן ואבירם שהם דיברו דברים שלא היה בהם שום צד אמת, ולכן הם נקראים בדאים דהיינו שקרנים ועולם הדברים שטעותו של קרח היה במה שרצה להקדים את עולם התיקון קודם זמנו נגד רצון ה' ב"ה, וע"כ אמרו במדרש על הפסוק ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו, דדבר זה לעשות פעולות להקדים הגאולה לפני זמנו, הוא מקח רע משום שהוא תלוי ביד הבורא עולם לבדו, ולא נמסר ביד אחר זולתו עכ"ל, ומסיים הרה"ק הדברי יואל זי"ע בברכת הקודש "השם יתברך יעזור שנזכה לברכת ה' עה לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום ונזכה להיות דבוק בדרכי התורה בקדושה ובטהרה, ובמהרה נזכה לראות בישועת כל ישראל ושמתן ובהתרוממות קרן התורה וישראל ובהגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

והנה לנו נשאר להתחזק בעז בדרכי התורה ויראה ולהתרחק מן המחלוקת בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו ולהתחזק באהבת ישראל ולתקן המידות הרעות שיש לכל אחד ואחד ובדרך שכותב הרמב"ם בהלכות דעות ויש ללמוד בדבריו הק' וכן טוב ללמוד ספר אורחות צדיקים שמיוסד על זה איך ליקח את מידות הרעות לעבודת השם ובזכות שנתחזק באלו הדברים נזכה בעז"ה לתקן את המידות הרעות שבנו ולעורר את המידות הטובות שבנו לעבודתו יתברך, עד שנזכה לימות המשיח שבאותו הזמן לא יהיה רעב ומלחמה ולא קנאה ותחרות משום שהטובה תהיה מושפעת הרבה ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ויהי רצון שנזכה לזה בקרוב בימינו מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

כְּפִינֵי חַיִּים

ויקח קרח, וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה וגו'. (רש"י)
ראה שלשלת גדולה יוצא ממנו שמואל וכו', דהיינו שלא היה חושש
מדינה של גהינום בסברו להיות כי ברא מזכי אבא, יעלנו שמואל
משם באמצעות שלשלת גדולה לבל ירד חיים שאולה.

חוקי חיים

בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו כו' (טז),
(ה).

כי משה רבינו עליו השלום רצה דווקא לעשות להם טובה שישארו
חיים לכן אמר שימתינו עד אור הבוקר שאז הרחמים גוברים וחסד
אל מתגלה, וכשהחסד גובר אז אף על פי שהאדם חייב אף על פי כן
הקדוש ברוך הוא מרחם עליו בהיות שמרחם על מעשה ידיו שהם
ברואיו לבלתי השחיתם. או מחמת שהקדוש ברוך הוא רואה זכות
הצדיק שבדור ובזכותו מרחם על הדור ומכפר להם הכל. לכך אמר
להם בוקר שהחסד גובר ויודע ה' אשר לו פירוש שהשם יתברך
ירחם עליכם בשביל שאתם שלו ופועל ידיו. או ואת הקדוש והקריב
אליו שיקריב אליו זכות הצדיק הקדוש ויגן עליכם למחול לכם וק"ל.

נועם אלימלך

רב לכם בני לוי (טז, ז).

דהנה מצינו מבריאיות העולם היה כוונת הבריאיה שאי אפשר לעולם
בלא מנהיג הדור. ועל פי האמת נקרא הצדיק הזה יסוד עולם שכל
השפעות הולכים לתוכו ומתוכו נמשך לכל העולם, והנה מצינו
בששת ימי בראשית נבחר יום השביעי שהוא יום השבת והוא היסוד
לכל הששת ימים, כמ"ש בזה"ק אלא הכי תאנא כל ברכאין
דלעילא ותתא ביומא שביעאי תליין. והנה מה נשתנה יום השביעי
מששת הימים, אלא שרצון הבורא היה שכל ששת הימים יהיו
יונקים מיום השביעי שהוא היסוד ומשפיע לכל העולמות, והנה
תלמידי חכמים נקראים שבת ובזוהר שקראו לרשב"י שבת שהוא
היה בדור והיסוד להשפעת התורה ויראה וגם בני חיי ומזוני כידוע...
ונחזור לענין של קרח שזה היה הטעות שלו כי כל העדה כולם
קדושים, כולם קבלו התורה מסיני ואינם צריכים לרב ומנהיג. וז"ש
להם משה רב לכם בני לוי, בדווקא אתם צריכים לרב אף אם
כולכם קדושים.

תפארת שלמה

ואהרן מה הוא כי תלינו עליו. (טז, יא)

ולכאורה הוא שפת יתר, ופי' דהנה יש כמה אנשים דכשהם לעצמם
הם ענוים ושפלים בעיניהם אבל משהם מתערבין בין הגאים ומכ"ש
כשעומדים עליהם לחלוק עליהם אזי מתחזקים בדעתם, ומראין
גדולתן לפנייהם כידוע, ע"כ שיבח מרע"ה לאחיו קדוש ה' ואהרן מה
הוא (שפל בעיניו בחי' מה אפי') כי תלינו עליו אינו מתחזק לעמוד
נגדם, רק אומר אה"נ קרח ראוי יותר ממני להיות כ"ג אך מה אעשה
שצוני השי"ת עכ"ד.

אמרי יוסף

ואהרן מה הוא. (טז, יא)

כל עבודת הכה"ג הוא ע"י הביטול לגמרי להשי"ת. ולכן כל העולם
כולו תלוי בו כמ"ש תולה ארץ על בלימה מי שהוא כאין, כמ"ש
ואהרן מה הוא. וחז"ל דרשו (חולין פט, א) שהעולם עומד על מי
שבולם פיו בשעת מריבה, זה נתקיים ממש כאן באהרן שלא פתח
פיו במריבה זו, ומסתמא אין יכול להיות בולם פיו רק כשהוא אין
ממש. אמר להם משה כי לא שייך כלל קנאה על אהרן, שכל כוחו
הוא הביטול. זה שאמר ובקשתם גם כהונה, כי לא שייך כלל לבקש
כהונה שזה ניתן רק למי שאינו מחזיק עצמו לכלום.

שפת אמת

ויהי בהקהל העדה על משה (יז, ז).

הר"ת של ב'הקהל העדה אתון ה"ב, ויהי לשון צער, צער גדול הוא
אם בשעת **בהקהל העדה על משה** כשבאים אל הצדיק עיקר
מבוקשם הוא "הב הב" מדברים ומבקשים רק על עניני פרנסה, כי
עיקר הנסיעה צריכה להיות עבור ענינים רוחניים.

ישועות משה

עֹבְדוֹת חַיִּים

כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' וגו' וישמע משה ויפול על
פניו (טז, ג, ד).

הנראה לדרכנו ע"ד צחות, דהנה פעם אחת היה הרב הצדיק מו"ה
זושא זצ"ל אצל השיעור שאמר אממו"ר הרב המגיד זצ"ל, ובאמצע
השיעור נפל הרב מו"ה זושא על פניו, ובכה בכייה גדולה 'ואח"כ שאלו
אותו למה בכה כ"כ, והשיב שראה איך הפמליא של מעלה באו
לשמע דברי קדשו של הרב המגיד, ולא יכול להתאפק מלשוב
בתשובה, על כן בכה בלב מר ושב בגודל התשובה. וזה ג"כ יכול
להיות כוונת הכתוב, כששמע משה אומרים אליו: רב לכם כי כל
העדה כולם קדושים ובתוכם ה', ותיכף שמע שהשי"ת הוא בתוך בני
ישראל, נפל על פניו ושב בתשובה.

דעת משה

וישמע משה ויפול על פניו. (ט"ז ד)

אחד המתנגדים בא פעם להרה"ק הבעל התניא זי"ע והוכיח אותו על
שמתנהג באדמורו"ת בהתרוממות והתנשאות כפף הרה"ק את ראשו
על זרועותיו על השולחן, כמו שעושים בנפילת אפיים, ושהה כך זמן
מה, לאחר מכן הגביה את ראשו, והשיב לאיש כתוב: (במדבר א, טו)
"ראשי אלפי ישראל הם" שאלופי וגדולי ישראל נקראים, "ראשים"
והנה הראש והגוף אף על פי שהם מחוברים יחד, בכל זאת הם
מחולקים בלבושיהם, שעל הגוף שמים בגד בפני עצמו, ועל הראש
בגד בפני עצמו ולמה לא יתפרו בגד אחד לראש ולגוף כאחד, אלא
שהראש צריך להיות מובדל מהגוף, כך ראשי הדור צריכים להיות
מובדלים מהעם. כשהלך האיש השואל: אמר לו בנו, בשביל להשיב,
תשובה זו הרי לא היית צריך להניח את ראשך על זרועותיך והיית
יכול להשיב לו תיכף מייד, השיב לו אביו הנה: מצינו כשאמר קורח כי
כל "העדה כולם קדושים ובתוכם ה', ומדוע תנשאו על קהל ה',
כתוב "וישמע משה ויפול על פניו", ואחר כך השיב "להם בוקר ויודע
ה' את אשר לו וכו'". ולכאורה היה יכול משה להשיב את זה מייד
ולמה נפל תחילה על פניו אך משה רבינו ע"ה חשש כששאלו אותו
מדוע תנשאו, שמא שואלים זאת מלמעלה, וקורח הוא רק שליח ואם
כן אם יענה לו מייד, יבוא איש אחר ויאמר לו שוב כך, לפיכך נפל על
פניו תחילה, להתבונן אם באמת יש בו איזה התנשאות, ולאחר
שהתבונן וראה שאין בו שום התנשאות, וכמו שהעיד עליו השי"ת
"והאיש משה עניו מאד" אז הבין שאין זה שליח מלמעלה כי אם
"קורח פלגאה", ואז השיב לו משה "בוקר ויודע ה'. וכו' - כך סיים
בעל התניא - היה בנידון דידן.

וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה. (רש"י)

פעם אחד הראה בעל מחבר א' את חיבורו לפני כ"ק אא"ז הרה"ק
מצאנז ורצה לקבל הסכמה ממנו, החיבור הלז ה' פירוש על התורה
בדרך דרוש, וכתב על כוונת קרח במחלוקתו על משה רבינו ע"ה,
וכאשר הביט כ"ק אא"ז בחיבורו וראה זאת, אמר לו שלפי פירושו
יצדק מאוד מאמר רש"י ז"ל וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה,
ושמח המחבר מאוד אשר כ"ק אא"ז מתרץ את הרש"י עם פירושו.

וראה כ"ק אא"ז שאינו מבין מה שמרמז לו, אמר לו אגלה לך כוונתי,
כי באמת קשה מה זה שאמר רש"י על קרח מה ראה לשטות זה, וכי
זה שטות שרצה להיות כהן גדול, אך לפי מה שכתבת בענין כוונת
קרח ומחלוקתו, נמצא שבאמת אין לך שטות גדול מזה שבשביל טעם
כזה יחלוק על משה רבינו רבן של ישראל.

חמדה גנוזה ח"א עמ' קלד

ויהי ככלותו לדבר את כל הדברים האלה ותיבקע האדמה אשר
תחתיהם (טז, לא)

מעשה נורא אירע בקהילת פודהייץ, איש אלוקים הרב הקדוש רבי
בנימין אהרן סולניק זצ"ל בעל המשאת בנימין, שכיהן כרבה במשך
ארבעים שנה, הנהיג בבית כנסת שלא לומר "יגדל", ואחר פטירתו קם
רב אחד מאן דהוא, וציוה לאומרו.

לחרדת כל הקהל הנוכח במקום, אירע באותו הרגע רעש גדול,
שרשמיו ניכרים עד היום בבקיעה הקיימת בכותל הדרומי, מאז והלאה
נתבטלה במקום אמירת "יגדל"

שלחן הטהור

שמעו דבר השם האזינו לשיחות ודרשות

מפ"ק מרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

ב-קול קראלי – 074-7962278

ביאורי חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות

האם בלועי קרח חיים עוד עד היום ?

כי איך יחיו בלי אויר, ובלא מזונות, ואיך אפשר שיחיו עד הנה, וכן מדכתיב (במדבר כ"ו, י"א) ובני קרח לא מתו, משמע דזולתם כולם מתו. (עכ"ל). והנה הרש"ש חולק על הרשב"ם וסובר שבלועי קרח כבר לא היו בחיים, דהרי רק ירדו חיים שאולה, אבל תיכף אחר כך מתו, ומה ששומעים "משה ותורתו אמת" הנשמה צועקת כך, ולא הגוף, ובפירושו משיג על הרשב"ם למה מפרש "חיים שאולה", דנבלעו בעודם חיים, וחיים כעת. אולם הראה לי אאמו"ר הגה"ח רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א שבמדרש רבה (במדבר פרשה י"ח ס"ק י"ט) איתא: "חיים שאולה" יש אומרים חיים וקיימים עד עכשיו. ע"כ. ואם כן הרשב"ם הלך לפי שיטה זו במדרש. והרש"ש יסבור לפי השיטה הפשוטה שבלועי קרח מתו מיד כשנכנסו לאדמה. שהרי מלשון המדרש שכתב: "יש אומרים" חיים וכו', משמע שזה רק "יש אומרים", ולא כולם סוברים כך. ועל השאלה ששאל הרש"ש האיך יחיו בלי אויר, ובלוי מזונות, י"ל שזה היה נס, שהתקיימו בלי אויר ובלוי מזונות, שהרי גם עם אויר וגם עם מזונות, זה עדיין נס עצום לחיות עד עתה, וגם יתכן שהיה להם אויר, שהרי היה חריץ בקרקע שראו העשן עולה שם, כמבואר בגמרא שם, ומזונות, יתכן שהם אוכלים סוג אדמה שזה מזין, ואפשר להתקיים בזה. והבן. וע"ע בספר "עקבי דוד", לאאמו"ר שליט"א, (בפרשתנו) מה שהאריך עוד לברר במחלוקת דברי הרשב"ם והרש"ש הללו. ואכמ"ל.

בפרשתנו פרשת קרח כתוב, ותפתח הארץ את פיה, ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקורח ואת כל הרכוש, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה, ותכס עליהם הארץ, ויאבדו מתוך הקהל (במדבר ט"ז, ל"ב - ל"ג).

בגמרא (ב"ב דף ע"ד ע"א) איתא: אמר ליה (ההוא טייעא לרבה בר בר חנה, גמ' שם דף ע"ג ע"ב) תא אחוי לך בלועי דקורח, חזאי תרי ביזעי (בקעים, רשב"ם) והוו קא מפקי קוטרא (עשן, רשב"ם), שקל גבבא דעמרא ואמשינה במיאי (לקח גיזת צמר ושראה במים, רשב"ם) ודעצירא בראשה דרוחמא (הגיזת צמר תחב בראש רומח), ועיילה התם (לחור שהיה באדמה), וכי אפיק (כשהוציא משם הרומח, וגיזת צמר) הוה איחרך איחרוכי (הגיזי צמר, ואע"פ ששרוין במים, רשב"ם) אמר ליה אצית (הסכת ושמע, רשב"ם) מאי שמעית, ושמעית דהו אמרין "משה ותורתו אמת, והן בדאין", ומסביר הרשב"ם: "שהרי ירדו חיים שאולה", לפיכך שמע מה שהם אומרים (עכ"ד), אמר לי, כל תלתין יומי (כל ראש חודש, רשב"ם), מהדר להו גיהנם להכא, כבשר בקלחת (שמהפכין אותו כדי שתבשל, רשב"ם), ואמרי הכא משה ותורתו אמת והן בדאין (עכ"ד הגמרא).

רואים מכאן שלמד הרשב"ם בדברי הגמרא שבלועי קרח חיים וקיימים לעולם, ורבה בר בר חנה שמע ממש שהם אומרים "משה ותורתו אמת". והנה ברש"ש (שם ד"ה שמעית דקאמרי) כתב וז"ל: שהרי ירדו חיים שאולה, כוננת הקרא הוא דנבלעו בעודם חיים, אבל אחר כך ודאי דמתו,

אמונת עיתתיק

חודש תמוז

צירוף שם הוי"ה לחודש תמוז: הוה"י, השם היוצא מסופי-תבות "זה איננו שוה לי" (מגלת אסתר), פסוק המבטא שנאת חנם, נגע חרבן ביהמ"ק השני

(יומא ט:)

דורש-רשומות היו אומרים: תמוז, ראשי-תבות 'זמני' 'תשובה' 'ממששים' 'ובאים', הימים מתקצרים והלילות מתארכים, וכך חשים הכל שהזמן קרב ובא יותר לימים הנוראים (מהיום עוד מאה ימים - יוה"כ פ), ולכן גם זריזים 'מקדימים' 'ועושים' 'תשובה'.

רי"מ מקוזניץ אמר, בשם ה"בית אהרן" מקרלין: "כשאני נזכר שראש השנה ממשמש ובא, נהפכים מעי בקרבי"

(ספרם של צדיקים, קוזניץ עמ' יט)

ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו. נדרש לדרכי על חדשי תמוז ואב וכו'. שכן הכוונה בימי בין המצרים (פרע"ח שער כ"ג) שתהפך "הצרה" "לרצה", והיינו סוף וקץ לכל "צרותינו".

(ויצבר יוסף דף ל"ז:)

אחים יקרים!
יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז התורני "אמונת חיים"
רח' דב גור 20 אשדוד טל. 08-8659931
כתובת לתגובות ולקבלת הגליון
במייל: 3118494@gmail.com

הילולא דיצדיקיא

מנן הגה"ק אלתר עזריאל מאיר אייגר מלובלין זי"ע

- ה תמוז -

אורו של רבינו זרח בעיר לובלין ביום שב"ק כה שבט תרלג, בבית אביו הגה"ק רבי אברהם זצ"ל בעל שבט מיהודה, בנו של מייסד השלשלת הגה"ק רבי לייבלה מלובלין זי"ע.

כן היה תלמידו המובהק של הגה"ק בעל אבני נזר מוסכטשוב זי"ע לאחר פטירת אביו מילא את מקומו בעיר לובלין, בעטיה של מלחמת העולם הראשונה העתיק את חצר קודשו לעיר פילוב.

בשנת תרצ קבע שוב את משכנו בחצר אבותיו הק' בעיר לובלין. בפרוץ מלחמת העולם השנייה (השוואה) העתיק את מושבו לעיר וורשא, על מועד פטירתו חלוקות הדעות י"א בה' תמוז וי"א ב - י תמוז.

בימי הנהגתו (לפני כמאה שנה), הגה את נושא "היתר עיסקה" ופעל בקרב בית ישראל להפצת הענין, כדי להציל מאיסור ריבית וחייב ספר "תקנת רבים" בנושא זה. גדולי ישראל שבאותו הדור תמכו בהתלהבות ברעיון.

הדפסת גליון פרשת קורח

נדבת אנשי שלומינו הנדיבים בעם

הר"ר דוד גשטטנר הי"ו

לרגל הולדת הבת במז"ט

הר"ר שלמה ויזמאן הי"ו

לברכה והצלחה

זכות זיכוי הרבים תעמוד להם לעד

לזכר עולם יהיה צדיק

הגה"ק קלמינוס קלמן זי"ע

בהרה"צ אהרן זצ"ל

בעל מאור ושמש

יא"צ א תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע

בן רבינו אביגדור זי"ע

מקראלי

נלב"ע ביום ד טבת תשעט

לע"נ

הבה"ח משה יהודה לייב ז"ל

בן יבלט"א

הר"ר אהרן שארף הי"ו

נלב"ע כג סיון תשעג